

حدیث روز

امام صادق علیه السلام :

كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ - صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ - يَحْتَبِطُ وَيَسْتَقِي وَيَكْبِتُ، وَكَانَتْ فَاطِمَةُ - سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا - تَطْلُنُ وَتَعِجُ وَتَحْزَنُ.

امیر مؤمنان - که درود خداوند بر او باد - هیزم و آب می‌آورد و جارو می‌کرد، و فاطمه - که سلام خداوند بر او باد - آرد می‌ساخت و خمیر می‌کرد و نان می‌پخت .

یادداشت

مدیر گروه صنفی حق التدریس کاشان :

حجت الاسلام و المسلمین استاد مجتبی خندان :

موضوع :

نابرابری اجتماعی از دیدگاه اندیشمندان

اسلامی قسمت : بیست و چهارم

قسمت اول

دین اسلام با از میان بردن تضادهای نژادی و طبقاتی، روابط سالم و تفاهم اجتماعی را بین طبقات گوناگون اجتماعی برقرار کرده است و جز تقوا و فضیلت معنوی هیچ چیزی را عامل برتری در انسانیت ندانسته و همگان را برابریاردر به شمار آورده است.

بر اساس آموزه های قرآنی، تمام انسان ها فرزند یک مرد و زن اند و هیچ یک از افراد این خانواده بر دیگری چحان و برتری ندارد؛ جز این که صلاح و پرهیز کاری در پیش گیرد. اختلاف زبان ها و رنگ ها، تنها جلوه ای از قدرت خداوند است و مایه مباهات و امتیازخواهی نمی شود. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با تبعیض های نژادی و قومی و قبیله ای مخالف بود و پیوند برادری را میان مسلمانان با قباایل و نژادهای مختلف برقرار ساخت .

که از تفاوت های طبیعی سرچشمه می گیرد، نه از میان برداشتنی است و نه جای «باید و نباید» دارد، ولی پخش دیگری که از فرهنگ و نظام ارزشی مردم تأثیر می پذیرند، مشمول «باید و نباید» و توصیه و تکلیف است.

از جمله عواملی که موجب نابرابری اجتماعی انسان ها می شود، تفاوت انسان ها در استعدادها و لیاقت هاست. بنابراین، اگر زمینه برای همگان یکسان هم فراهم شود، باز هم در میان افراد نابرابری پیش خواهد آمد. همچنین عامل دیگری که می تواند ایجاد تفاوت کند کار و تلاش است. در صورت تحقق عدالت نیز انسان ها از لحاظ قدرت بدنی، جسمی، روحی و همچنین روحیه تلاش و کوشش با یکدیگر متفاوتند و این کوشش و تلاش زمینه ای برای افزایش سرمایه می گردد؛ هرچند اسلام اهرم های دیگر همچون پرداختن واجبات و مستحبات مالی را به گونه ای برای پیشگیری از ایجاد شکاف های طبقاتی عمیق قرار داده است. خواننده، آفریننده پرداختن واجبات و مستحبات واحدی می داند و بر این اساس با امتیازات موهومی که انسان ها برای خود درست کرده اند مبارزه کرده است و با تأکید بر وحدت اجتماعی که همه فرزندان یک پدر و مادری، ملاک کارمت انسان را در تقوی خلاصه کرده و با این ملاک، انسان را از اسارت خون، قبیله، مقام، ثروت و غیره آزاد ساخته و با ارزش های کاذب در جامعه به مبارزه پرداخته، نتیجه وابستگی به ارزش های دروغین، ایجاد نابرابری اجتماعی در جامعه است، چنان چه این مسئله درطول تاریخ دامنگیر اکثر جوامع شد تا جایی که اندیشمندان را به عکس العمل واداشت تا هر اندیشمندی بر مبنای فلسفه و مذهبی که داشت نظریاتی را ارائه کند که احاد مردم به صورت یکسان از امکانات جامعه بهره‌مند شوند. آن چه در این مقاله بدان توجهی می شود دیدگاه های مذاهب و ملل متعدد و دیدگاه دین اسلام و تشریح نقطه نظرات آنها در خصوص نابرابری اجتماعی از دیدگاه اسلام است. روش پژوهش حاضر تالیفی توصیفی بوده و در آن از روش کتابخانه ای و منابع جامعه شناختی و منابع اسلامی مذهبی استفاده شده است تا پس از جمع آوری اطلاعات و طبقه بندی آن ها باره نابرابری اجتماعی دیدگاه اسلام و وجود طبقات اجتماعی در اسلام را مورد تحقیق قرار دهیم. حال باید پرسید که :

۱-رابطه دین و دین داری و قشربندی اجتماعی چیست؟
۲.دیدگاه قرآن، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، امام علی علیه السلام و روایات درباره قشربندی اجتماعی و عدالت چیست؟
۳.دیدگاه متفکران اسلامی مانند شهید مطهری، دکتر شریعتی و... در زمینه قشربندی اجتماعی چیست؟

«رابطه دین و قشر بندی اجتماعی»

مقصود از این بحث، بررسی چگونگی وضعیت افراد دین دار و غیر دین دار است؛ یعنی نخست بررسی این که دین و دین دار در نژادند و نشوند شدن و پس از آن در عدالت و عدالت پروری چه نقشی دارند و آیا نژوتمند شدن از طریق پای بندی به اصول دینی، به نابرابری های اجتماعی می انجامد یا خیر؟

صرف نظر از تفسیرهای ماتریالیستی و یک سوپیه که دین را زاینده ناتوانی انسان در فهم تاریخ و فرایندهای آن، لنگرگاهی برای فرار از دنیای خشن و بی احساس زندگی روزمره، توجیهی برای نابرابری های ثروت و قدرت، جلوه ای از روح جمعی است. معرّفی می کند، گرایش در جامعه؛ شناسان دین وجود دارد که بین تفسیرها و باورهای دینی با عقاید دنیایی، الگوهای فرهنگی، نظام اجتماعی،قشربندی اجتماعی، شرایط زندگی و... در زندگی پیوند و ارتباط متقابل برقرار کنند ادی در زمینه گرایش های دینی و قشربندی ادی مرتبط است.<<

اتیزن به گرایش اقشار پایین جامعه به دین اشاره کرده و معتقد است که تمایل دینی طبقات پایین کم تر «این دنیایی» است و بیش تر دینی و قدسی است. از طبقات پایین، آنان که دینی اند، دین قسمت بیش تری از زندگی آن ها را در مقایسه با اشخاص مرفه تر پر می کند.

طبق بیانات مقام معظم رهبری؛ اگر واقعیت های نظام روایت نشود دشمن آن را روایت می کند و در این عرصه هر کسی زودتر به وقایع عکس العمل نشان دهد و خبرها را بازتاب نماید می تواند نبض افکار عمومی را در دست گیرد.

اما با توجه به عدم دسترسی راحت خبرنگاران به پلتفرم های مورد استفاده مردم در کشور که از عمده مشکلات خبرنگاران محسوب می شود، آیا امکان در دست گرفتن نبض افکار عمومی برای این قشر امکانپذیر است؟ این شبهه ای است که باید از طرف دولت مورد واکاوی دقیق قرار گیرد.

هر چند به گفته معاون وزیر ارتباطات متهافتات مسئولان کشور تأکید می کنند که کسب وکارها به جای استفاده از ابزارهای خارجی نظیر اینستاگرام و غیره از پلتفرم های رسمی که حاکمیت آماده کرده استفاده کنند و آنجا را رونق دهند ، اما متأسفانه این امر تا کنون محقق نشده و مردم این موضوع را با جدیت دنبال نکرده اند.

با توجه به استقبال و استفاده اکثریت مردم از پلتفرم های خارجی نظیر واتساپ،تلگرام اینستاگرام و غیره ،رسانه ها توانسته اند در طول سالیان متمادی مخاطبان قابل قبولی را جذب کنند و اخبار و گزارشات خود را در فضای مجازی منتشر نمایند .

در بسیاری از مواقع شهروند خبرنگاران نیز به جمع رسانه ها افزوده شده و گزارشات خود را در این فضا منکس می کنند و اکثریت قریب به اتفاق مردم در بستر پلتفرم های خارجی امورات کاری ،اجتماعی ،فرهنگی و سیاسی خود را پیش می برند .

اما با شکل گیری اغتشاشات اخیر در کشور و نقش پلتفرم های خارجی در جهت افغال نوجوانان و جوانان با نشر اکاذیب و صدور بیابیه در راستای تحریک احساسات مردم وهدایت آنها به سمت اغتشاشات با استفاده از ترفند رایونگری و غیره ...

همچنین عدم تبعیت پلتفرم ها از قوانین جمهوری اسلامی ، شورای عالی فضای مجازی بر آن شد تا راهکار فیلترینگ را در بر گیرد و برخی رسانه ها نیز مجبور شدند به سمت پلتفرم های داخلی کوچ کنند.

اما بر کسی پوشیده نیست که پلتفرم های داخلی در حال حاضر مخاطب زیادی ندارند و مطالب منتشر شده از طرف اصحاب رسانه در فضای مجازی مورد رصد قرار نمی گیرد. لیک میدانیم برای جذب مخاطب و تشویق آذهان عمومی به سمت پلتفرم های داخلی قطعاً به زمان بیشتری نیاز است و رسانه ها با رفتن به سمت پلتفرم های داخلی نمی توانند به سرعت مخاطبان خود را به این سمت سوق دهند.

از طرف دیگر رسانه‌های معاند با تمام قوا یک جنگ تمام عیار را بر علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی آغاز کرده اند وضرورت

مقابله با آنها در بستر فضای مجازی بیشتر احساس می شود.

در این شرایط حساس وعدم همراهی مردم با فیلترینگ، بازار شرکتهای سازنده VPN نیز داغ شده و مردم با تقیل هزینه های سنگین فیلترینگ از دور می زنند و در فضای ممنوعه فعالیت خود را ابراحتی ادامه می‌دهند.

واقعیت اینست؛ اکثریت مردم کشور به پلتفرم های خارجی دسترسی دارند و به محض ایجاد مشکل در سرورها ،بصورت مداوم کانفیگک تهیه می کنند و با نصب فیلتر شکن های متعدد فیلترینگ را دور می زنند.

بسیاری از خبرنگاران نیز از این قافله عقب نمانده و با نصب VPN در بستر پلتفرم های خارجی فعالیت دارند تا مخاطبین خود را در این بستر حفظ و محتوای تولید شده خود را منتشر کنند، اما در اکثر اوقات با ایجاد اختلال در سرور ها ، VPN ها دچار مشکل می شوند

و کار اصحاب رسانه مختل می گردد. خبرنگاران بدلیل مشغله کاری فرصت ندارند به سرعت ، مشکل فیلتر شکن های خود را حل کنند ،بنابراین در اکثر اوقات از نشر بموقع اخبار عقب می مانند و مخاطبین خود را به مرور زمان از دست می دهند.

این در حالست که مردم عادی بسیار جلوتر از رسانه ها حرکت می کنند و در صورت بروز کوچکترین اختلال در سرورها، سریعاً به مغازه ها و سازندگان فیلتر شکن مراجعه و مشکل موجود آمده را حل می کنند و اخبار را از مراجع ناموثق دریافت می کنند.

با توجه به شرایط حاکم بر کشور و تأکیدات مقام معظم رهبری در مورد ضرورت جهاد تبیین بعنوان یک فریضه واجب، لازم است کلیه رسانه ها در خط مقدم جهاد تبیین برای مقابله با دشمن قرار گیرند و رسالت خطیر خود را در جهت آگاهی بخشی و بصیرت افزایشی بدرستی انجام دهند و نبض افکار عمومی را با گفتن حقایق در دست گیرند.

نبض افکار عمومی در دست رسانه ها

اما در این بین یک خلأ و ناهماهنگی وجود دارد؛ چطور با وجود جنگ هیبریدی دشمنان انقلاب اسلامی و شرایط حاکم بر کشور و با وجود فیلترینگ، یک رسانه می تواند نقش روایتگر اول را در پلتفرم های داخلی بازی کند و در خط مقدم جهاد تبیین خدمت نماید،انهم زمانیکه رسانه ها در این بستر مخاطب زیادی ندارند و نشر اخبار در این فضا بازخورد مناسبی نداشته و مورد رصد مردم قرار نمی گیرد. با اشاره به مشکلات مطرح شده و تأکید مسئولین ارشد کشور بر ضرورت جهاد تبیین، آگاهی بخشی ،بصیرت افزایی، پمچاز امید در جامعه، اطلاع رسانی دستاوردهای نظام ودولت همچنین راوی اول بودن در

تفسیر وقایع ، بازتاب اخبار و غیره... چگونه خبرنگاران می توانند در خط مقدم جهاد تبیین نقش آفرین باشند و امور محوله را انجام دهند؟

قطعاً رسانه ها می توانند نقش موثری در مهندسی افکار عمومی داشته باشند و برای مقابله با جنگ نرم دشمن ضرورت حضور آنها در پلتفرم های خارجی برای مقابله با توطئه های دشمنان احساس می شود.

بنابراین پیشنهاد می شود؛ تا زمان رفع مشکلات مطرح شده و بسترسازی مناسب برای سوق دادن اکثریت مردم به سمت پلتفرم های داخلی، مشکل خبرنگاران در این زمینه مورد رصد و توجه دولت کریمه قرار گیرد و راهکار مناسبی ارائه گردد تا رسانه ها بتوانند در خط مقدم جهاد تبیین نقش آفرین باشند و اخبار گزارشات و محتوای تولید شده خود را به موقع در اختیار مخاطبان قرار دهند در غیر اینصورت رسانه های معاند روایتگر اول وقایع کشور ما خواهند بود و مردم بیشتر از قبل به سمت این رسانه ها سوق پیدا می کنند.

سمیه محمدی

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۰۸۳

۱۲ دی ماه ۱۴۰۱ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

فرهنگ و هنر

غرق یک محوطه باستانی دیگر

لر زبان و از طایفه سوری هستند و از لرستان به این منطقه کوچانده شده‌اند، افزوده، اهالی روستای بویژه اشکانی و اسلامی را شناسایی کردند که گفته می‌شود این محوطه با ابگیرى این سد، غرق خواهد شد.

شقایق هورشید، سرپرست هیأت باستان‌شناسی این محوطه با اشاره به این‌که محدوده بررسی حوضه ابگیر سد مخزنی «قشلاق صحنه» در استان کرمانشاه، شهرستان صحنه، دهستان خدابنده‌لو است، گفت: سد قشلاق از نوع خاکی با هسته رُسی است که با طول تاج ۳۵۵ متر، ارتفاع ۶۴ متر از بستر رودخانه قشلاق (مریم‌نار) و با حجم مخزن ۵۰ میلیون متر مکعب آب با بیش از ۹۰ درصد پیشرفت در ساخت، احداث شده است.

کارشناس پژوهشکده باستان‌شناسی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری افزود: بر اساس توافقات به عمل آمده مابین پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و آب منطقه‌ای استان کرمانشاه هیأت باستان‌شناسی به منظور بررسی و شناسایی باستان‌شناسی حوضه ابگیر این سد به منطقه اعزام شده‌اند که در مراحل اولیه این بررسی تاکنون محوطه‌هایی از دوره‌های تاریخی، بومی‌زه اشکانی و اسلامی شناسایی و مستندنگاری شده است. به منطقه اعزام شده‌اند که در مراحل اولیه این بررسی تاکنون محوطه‌هایی از دوره‌های تاریخی، بومی‌زه اشکانی و اسلامی شناسایی و مستندنگاری شده است. بیشتر محوطه‌های شناسایی شده در این حوضه، شامل استقرارهای موقت بوده که در سطح آن‌ها، نمونه سفال‌های تاریخی، از جمله سفال شاخص اشکانی جیلینگی (کلینکی) و اسلامی مشاهده می‌شود. او ادامه داد: در این حوضه دو روستای کنگرشاه و قشلاق نیز وجود دارند که در حال حاضر روستاییان در آن‌ها ساکن هستند و این فرصت مناسبی برای جمع‌آوری اطلاعات مردم‌شناسی منطقه در اختیار تیم بررسی قرار داده است. هورشید با بیان این‌که اهالی روستای قشلاق،

فرهنگی که «پله» را «پله» کرد

کشور در صنعت «تناسب اندام» یکی از پیشگامان جهان به شمار می‌رود و سری و سری سرها دارد. حتی بیرون از باشگاه‌ها، ورزش‌های همگانی مثل فوتبال که گل‌رساند ورزش‌ها در برزیل محسوب می‌شود، و لیبال، ورزش‌های اکروباتیک و بومی کاپورا، ورزش رزمی و دفاعی جوجیتسو یا حتی چوگان طرفداران بسیاری دارد. مردم برزیل به‌طور چشمگیری پایین‌ترین میانگین وزن در جهان را دارند؛ این سبک تعجب ندارد که پله امثال او در این فرهنگ ورزشکار، چگونه سوق یافته‌اند و چرا اقبال عمومی رو به ورزشکاران زیاد است. برزیلی‌ها شادند؟

اگرچه رتبه شادی مردم برزیل در مقایسه با کشورهای اسکندیناوی پایین‌تر است و مردم این کشور با مشکلات متعدد اقتصادی دست‌وپا می‌زنند، اما می‌توان آن‌ها را در زمرهٔ شادترین کشورهای جهان برشمرد؛ علت چندان پیچیده نیست، با نگاهی به فرهنگ غنی مردم این کشور و پیشینه‌های در قفس و آواز و ورزش و غذا دارند، می‌توان معادله را فهمید. برزیلی‌ها به رسوم مختلف و کارناوال‌های‌شان در دنیا شهره‌اند. آن‌ها فستیوال‌های سالانه بسیاری را به بهانه‌های مختلف برای باهم بودن و نمایش‌های هنری و فیزیکی مثل فصل برداشت محصول یا موسوم بارش باران برگزار می‌کنند.

تاریخ، زبان و فرهنگ برزیل زبان مردم این کشور «پرتغالی» است و تقریباً ۱۰۰ درصد مردم این کشور به این زبان صحبت می‌کنند؛ چراکه یکی از قوی‌ترین عناصر وحدت ملی برزیل محسوب می‌شود. در کنار زبان پرتغالی، در مراکز تجاری و گردشگری بعضاً از زبان‌های انگلیسی و اسپانیایی نیز استفاده می‌شود. اما در زمینهٔ فرهنگ، برزیل از زنجیرهای تاریخی و غنی از سنت‌های قومی، موسیقی، رقص، هنر و ادبیات بهره‌مند است که از ترکیب مداوم با دیگر فرهنگ‌ها طی سالیان دراز به وجود آمده است. برزیلی‌ها شیفتهٔ موسیقی و رقص‌اند؛ خصوصاً رقص‌های سامبا و بوسا نوا و ... این شیفتگی تا حدی است که در برزیل، بسیاری از سبک‌های رقص و موسیقی مثل کلاسیک، جاز و رقص لاتین شکل گرفته‌اند.

روزی که پاه‌توپ شد، نه پولی برای خریدن کفش داشت و نه توبی‌ی برای شوت کردن، درنتیجه با جورابی پُر شده از روزنامه و پایی برهنه، فوتبال بازی می‌کرد. او و دوستانش در همین راستا، تیمی درست کردند و نامش را گذاشتند تیم «بی‌کفش‌ها»؛ عاقبت، این لقب بر رویش ماند و بعدها به‌خاطر بازی‌هایی که با پای برهنه که در زمین خالی انجام می‌داد، به «پِلادا» معروف شد و رفته‌رفته صدایش کردند «پِلِه» و بعدها خطایش کردند «مروراید سیاه».

درگذشت «پله»، علی‌رغم این‌که وضعیت بیماری او رو به وخامت گذاشته بود، جامعهٔ فوتبال‌دوستان را سخت تحت‌تأثیر قرار داد. بدون‌شک یکی از دلایل آن می‌تواند ماجراهای جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر باشد که زمان زیادی از تمام شدن آن نگذشته است و بخش همواره داغ است. «پله» مانند «مارادونا» دوست آرزاتینی‌اش که مدت زیادی از فوتش نگذشته، اسطوره‌ای بود. هرچند که این دو بازیکن هرگز در زمین با یکدیگر روبرو نرشدند، اما رافقت خوبی با یکدیگر داشتند. اما جدا از تبخر خاصی که پله در فوتبال داشت، بونوعی به نمادی برای مردم برزیل و آیین‌های برای فرهنگ غنی برزیل تبدیل شده بود. هر چیز مربوط به او اصالّت برزیلی دارد و المانی از این کشور را یادآوری می‌کند؛ فوتبالیست بودن، رنگین‌پوست بودن، فقری که او در کودکی تجربه کرده، تاریخ‌ساز بودن و... و حال می‌بایست به عناصری که پله را پله کرد، پرداخت. فرهنگی که پله، علی‌رغم تمام فرصت‌ها و محدودیت‌ها، از آن بیرون نماند، چگونه بود؟ در «برزیل» تمام رنگ‌ها سیاه و سبزند؛ از برگ‌های درشت و پهن درختان آمازون گرفته تا پوست رنگین می‌زنند، علی‌رغم گستردگی بخش گرمسیری، این مزر و بوم همواره از خشکی روی‌گردان است، چراکه تن‌پوش جنگل‌های بارانی از صدقه سر رود آمازون، بر تنش خوندمایی می‌کند. در واقع فصل خشک آن‌جا تنها کمتر از فصل بارانی بارش دارد اما همان میزان بارش هم قابل‌توجه است.

همین ظرفیت جغرافیایی پیچیده، سرهای جهان را به‌سوی برزیل می‌چرخاند؛ آن‌قدر که در گذشته چندین‌بار مورد غضب قرار گرفته است. تا قبل از سال ۱۹۶۴، حکومت برانکو، فعالیت بسیاری از احزاب را ممنوع کرده و بر این خطّه حکمرانی می‌کرد اما در نهایت از سال ۱۹۶۴ کشور برزیل در زمرهٔ کشورهای دموکراتیک قرار گرفت که بر آزادی تمام ادیان و مذاهب تأکید ویژه دارد اما کلیسا بر زندگی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مردم نفوذ زیادی دارد. ۸۰ درصد مردم برزیل پیرو کلیسای کاتولیک رومی، ۱۵ درصد پروتستان، ۵ درصد بودایی، یهودی، شیئوت، مسلمان و ... هستند. «ورزش» از مهم‌ترین بخش‌های زندگی برزیلی‌هاست. این